

Súd: Okresný súd Rimavská Sobota
Spisová značka: 22P/3/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6924200144
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Prčová
ECLI: ECLI:SK:OSRS:2024:6924200144.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rimavská Sobota, sudkyňou JUDr. Luciou Prčovou, v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. E. F. XXX, t. č. Centrum pre deti a rodiny Valaská, dieťa v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota, dieťa rodičov: matky C. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. E. F. XXX, t. č. bytom E. F. XX a otca H. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. F. XX, o zmenu zariadenia takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota, zo dňa 21.09.2021, č. k. 10P/74/2021-36, sa vo výroku I., ktorým súd nad maloletým A. B., nar. XX.XX.XXXX a jeho súrodencami nariadil ústavnú starostlivosť, mení tak, že maloletý A. sa na výkon ústavnej starostlivosti umiestňuje do Centra pre deti a rodiny Valaská, Chalupkova 2, 976 46 Valaská, IČO: 00 610 451.

II. Rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota, zo dňa 21.09.2021, č. k. 10P/74/2021-36, sa vo výroku II. a III., mení tak, že matka a otec sú povinní počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku prispievať výživné určené na maloleté dieťa k rukám Centra pre deti a rodiny Valaská, Chalupkova 2, 976 46 Valaská, IČO: 00 610 451.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným súdu 11.01.2024 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota navrhol, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým by uložil Centru pre deti a rodiny Potôčik, Moštenica 74, 976 12 Slovenská Ľupča, povinnosť odovzdať maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Valaská, Chalupkova 2, 97646 Valaská. V odôvodnení návrhu uviedol, že maloletý A. bol dňa 23.10.2020 so súrodencami I. B. nar. XX.XX.XXXX a H. B. nar. XX.XX.XXXX vyňatý z rodinného prostredia na základe rozhodnutia Okresného súdu Rimavská Sobota o neodkladnom opatrení pod sp. zn. 7P/176/2020 zo dňa 29.09.2020 a odovzdaný do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Potôčik, Moštenica z dôvodu zanedbávania primárnej starostlivosti rodičmi. Nad maloletými bola nariadená ústavná starostlivosť rozhodnutím Okresného súdu Rimavská Sobota pod sp. zn. 10P/74/2021 zo dňa 21.09.2022, právoplatným 04.10.2022, ktorá sa vykonáva v Centre pre deti a rodiny Potôčik v Moštenici. Od umiestnenia sa o maloletého A. staral profesionálny rodič v rodine. U dieťaťa boli vykonané vyšetrenia, nakoľko dieťa malo sťažujúcu adaptáciu, odmietalo kontakt s ľuďmi, vyhýbalo sa očnému a celkovému sociálnemu kontaktu. Profesionálny rodič uviedol, že starostlivosť o maloletého je veľmi namáhavá, nakoľko jeho stav si vyžaduje zvýšenú pozornosť. Maloletému sa musí podriať celý chod bežného fungovania domácnosti. Profesionálny rodič má v starostlivosti ešte ďalšie dieťa, na ktorom sú badať negatívne dopady v prežívaní a správaní sa na základe interakcie s A.. Je potrebné stále predvídať a plánovať situácie na zmiernenie stresu a paniky dieťaťa. Maloletý navštevuje pedopsychiatriu, neurologickú ambulanciu. Od mája 2021 je Ervín sledovaný pedopsychiatrom so

záverom: porucha psychického vývinu, ranná traumatizácia, porucha reči a jazyka. Úroveň rozumových schopností sa orientačne javí v ľahkom stupni mentálnej retardácie. Klinickým psychológom bola stanovená diagnóza, že Ervín vykazuje poruchu autistického spektra (PAS), skorá traumatizácia, deprivácia, millieupatické prostredie determinovali súčasný obraz závažnej poruchy. Pedopsychiatrom bola stanovená sťažená chápatosť, znížený intelekt, porucha komunikačných schopností, osobnosť s autistickými prejavmi, sociálne deprivovaná. Dieťaťu bol na základe posúdenia odkázanosti na sociálnu službu spracovaný zdravotný posudok so záverom, že dieťa spĺňa 6. stupeň odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby. Dieťa je držiteľom preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodom. Dieťa vzhľadom na aktuálny psychický stav, úroveň kognitívneho, emocionálneho a sociálneho vývinu a jeho špecifické potreby, vyžaduje špecializovanú odbornú starostlivosť, ktorú nie je možné zabezpečiť na skupine, alebo v profesionálnej náhradnej rodine centra. Z uvedeného dôvodu je potrebné mal. dieťa v centre pre deti a rodiny umiestniť na špecializovanej samostatnej skupine pre deti s duševnou poruchou, ktorá je v Centre pre deti a rodiny Valaská. Rodičia sa o maloletého v zariadení žiadnym spôsobom nezaujímajú, ani si neplnia svoju vyživovaciu povinnosť a nie je perspektíva návratu do prirodzeného prostredia.

2. Uznesením zo dňa 15.01.2024, sp. zn. 22P/3/2024, ECLI: SK: OSRS: 2024: 6824200144.1 súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým Centru pre deti a rodiny Slovenská Ľupča uložil povinnosť mal. Ervína odovzdať do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Valaská. Zároveň začal konanie vo veci samej o zmenu zariadenia na výkon ústavnej starostlivosti, ktorá bola nariadená nad maloletým dieťaťom.

3. Matka a otec maloletého dieťaťa sa k návrhu písomne nevyjadrili. Na pojednávaní otec uviedol, že s umiestnením mal. Ervína do Centra pre deti a rodiny Valaská súhlasí, lebo mu tam podľa neho bude dobre. Otec si neprijal, aby bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky, nakoľko podľa neho druh matky v nadmernej miere požíva alkoholické nápoje a matka by sa o maloletého nevedela dobre postarať.

4. Dokazovanie súd vykonal listinnými dôkazmi a to rodným listom mal. dieťaťa, správou Centra pre deti a rodiny Potôčik na mal. dieťa zo dňa 13.12.2023, správou ÚPSVaR Rimavská Sobota zo šetrenia pomerov v rodine mal. dieťaťa zo dňa 16.11.2023, z pripojeného spisu OS Rimavská Sobota, sp. zn. 10P/74/2021 rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 21.09.2021 č.k. 10P/74/2021-36, z pripojeného spisu Okresného súdu Rimavská Sobota, sp. zn. 22P/5/2023 návrhom na zmenu zariadenia, správou Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny zo dňa 18.07.2023, zápisnicou z pojednávania a uznesením zo dňa 04.08.2023, sp. zn. 22P/5/2023, A.:J.:G.:XXXX:XXXXXXXXXX.X a zistil nasledujúci skutočný stav veci:

5. Z rodného listu mal. dieťaťa mal súd preukázané, že mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX je dieťa rodičov matky C. G., nar. XX. XX. XXXX a otca H. B., nar. XX.XX.XXXX. Z pripojeného spisu Okresného súdu Rimavská Sobota, sp. zn. 10P/74/2021 mal. súd preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota, zo dňa 21.09.2021, č. k. 10P/74/2021 – 36 bola nad výchovou maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX a jeho súrodencov nariadená ústavná starostlivosť, na výkon ktorej bol umiestnený do Centra pre deti a rodiny Potôčik, Moštenica 74, Slovenská Ľupča.

6. Z pripojeného spisu Okresného súdu Rimavská Sobota, sp. zn. 22P/5/2023 sa na Okresnom súde Rimavská Sobota viedlo konanie o zmenu zariadenia na výkon ústavnej starostlivosti vykonávanej nad maloletým A., v ktorom Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota navrhol maloletého na výkon ústavnej starostlivosti umiestniť v Centre pre deti a rodiny Valaská a to z rovnakých dôvodov ako sú uvedené v aktuálnom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Následne úrad práce návrh zobral späť z dôvodu, že Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny do konca roka 2023 dočasne pozastavilo prijímanie nových detí do špecializovanej skupiny v CDR Valaská a konanie bolo uznesením zo dňa 04.08.2023, A.:J.:G.:XXXX:XXXXXXXXXX.X zastavené.

7. Zo správy Centra pre deti a rodiny Potôčik Slovenská Ľupča zo dňa 13.12.2023 na mal. Ervína vyplynuli totožné tvrdenia o zdravotnom a psychickom stave maloletého A. ako vyplynuli z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Ďalej z nej vyplynulo, že mal. Ervín navštevuje DSS Slniečko, kde sa poskytuje sociálna služba pre nepľnoleté fyzické osoby - deti, ktoré sú odkázané na sociálnu službu poskytovanú v domove sociálnych služieb, spĺňa V. alebo VI. stupeň odkázanosti na pomoc inej fyzickej

osoby. Zariadenie navštevuje počas pracovných dní od 8:00 hod. do 15:00 hod. Nie vždy spolupracuje, ak nerobia aktivity ktoré mu vyhovujú, odmieta ich, kričí, prejavuje sa kývajúcimi pohybmi, alebo dáva ruky v päšť, trasie sa. Ide do odporu, kope, hryzie, udrie ostatné deti. U A. sa stále objavujú obmedzené a opakujúce sa vzorce správania. Aj napriek individuálnemu prístupu profesionálnej náhradnej rodiny (ďalej aj PNR), poskytovaní pocitu bezpečia, emočného sytenia, postupného dávkovania sociálnej záťaže Ervín nenapreduje, práve naopak stagnuje. U A. sa začalo prejavovať agresívnejšie správanie, udieral, kopal a hrýzol PNR, tiež druhé dieťa umiestnené PNR. Každá zmena v dennom programe je u neho záťažou. Ak PNR zmení napr. trasu, keď sa vracajú domov začne kričať, nevie sa ukladiť, krik pokračuje aj po príchode domov. PNR ho musí nechať samého v izbe pri otvorených dverách, situáciu monitoruje. Ervín chodí dookola v izbe, až potom môže PNR prísť k nemu. Tieto situácie veľmi ovplyvňujú aj druhé dieťa v PNR, začal preberať niektoré vzorce správania po A.. CDR ponúklo PNR odľahčovacie pobyty. Ervín chodí raz do mesiaca na tri dni do skupiny. PNR sa môže intenzívnejšie venovať druhému dieťaťu, využíva tieto dni na spoločné výlety, regeneráciu. Ervín počas týchto dní funguje tak isto ako u PNR, celá skupina sa musí prispôbiť jeho návykom.

8. Zo psychologického posudku, ktorý je súčasťou správy CDR na mal. A. vyplýva, že maloletý má závažné adaptačné ťažkosti, ktoré korelujú so symptómami pervazívneho ochorenia. Zmeny ľudí, miesta bývania, trás, obchodov, ambulancií, režimu dňa, zmeny činností, podnetov atď. vyvolávajú v ňom výrazné afektívne záchvaty – najmä krik, plač a agresívne prejavy (búchanie seba alebo druhých, kopanie druhých, rozhadzovanie...). Maloletý je spokojný, pokiaľ je sám a môže vykonávať aktivitu, ktorá ho zaujíma. Na jej prerušenie reaguje nevoľou až krikom. Afektívne prejavy nastanú aj vtedy ak je vyzvaný do nejakej činnosti. Je schopný určitej veľmi miernej adaptácie v niektorých situáciách, pričom desensitivizácia sa musí uskutočňovať úplne malými takmer nebadateľnými krokmi. Veľmi spokojný je, keď je alebo je najedený, pričom musí ísť o jedlá, ktoré má rád. Prítomné sú echolálie, stereotypné pohyby, neschopnosť zdieľania sústredenej pozornosti s iným človekom, nadmerná senzitivnosť, zraniteľnosť, výrazne znížená frustračná tolerancia. V komunikačnej schopnosti u maloletého nedošlo k posunu. Jej závažné narušenie maloletého obmedzuje v kontakte so svojím sociálnym prostredím. Ťažkosti sú rozsiahle aj v expresívnej aj impresívnej zložke reči. Reaguje len na niekoľko krátkych pokynov – jedno až dvojslovných. Porozumenie súvislosti zvukového podnetu s konkrétnym predmetom alebo obrazovým zobrazením je slabé. Maloletý nedokáže plniť žiadne ciele inštrukcie – nerozumie verbálnym pokynom ale ani nedokáže aktivity vykonávať odzieraním, napodobňovaním. Často skôr len pobehuje, gestikuluje, kýva sa posediačky, napína ruky.

9. Podľa § 54 ods. 5 zák. č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine v účinnom znení súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

10. Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

11. V predmetnom prípade mal súd na základe zisteného skutkového stavu veci za to, že fungovanie maloletého Ervína v bežných podmienkach centra pre deti a rodiny a v profesionálnej rodine, aj keď so špeciálnym prístupom, nie je postačujúce na dostatočné zvládanie správania maloletého, vyplývajúceho z jeho ochorenia – detského autizmu a ďalších diagnóz, ktorými maloleté dieťa trpí. Osobitné potreby maloletého dieťaťa je možné lepšie zabezpečiť v špecializovanom zariadení, resp. na špecializovanej skupine detí s obdobnými duševnými poruchami, akú má maloletý A.. Preto mal súd za to, že maloletého je potrebné umiestniť do takejto špecializovanej skupiny, ktorá je podľa vyjadrenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny vytvorená v CDR Valaská. Centrum pre deti a rodiny Valaská s prijatím maloletého Ervína súhlasilo. Zároveň z vyjadrenia kolízneho opatrovníka na pojednávaní vyplynulo, že od umiestnenia maloletého do CDR Valaská na základe neodkladného opatrenia sa maloletý v centre dobre adaptoval a dobre tam prosperuje. Preto, vychádzajúc z vyššie citovaných zákonných ustanovení, súd zmenil rozsudok súdu, ktorým bola mal. A. B. nariadená ústavná starostlivosť

tak, že zmenil zariadenie, v ktorom maloletý túto bude vykonávať na CDR Valaská. Zároveň rozsudok v časti týkajúcej sa vyživovacej povinnosti rodičov voči mal. dieťaťu zmenil tak, že rodičia sú povinní platiť výživné k rukám CDR Valaská.

12. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v účinnom znení tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Rimavská Sobota.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, ktorým bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa ustanovení § 370 a nasledujúcich Civilného mimosporového poriadku.

Ak nebude povinnosť platiť výživné stanovená týmto rozhodnutím splnená dobrovoľne, možno podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (Zák. č. 233/1995 Zb. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení).

Podľa § 63 ods. 1 Exekučného poriadku ak podkladom na exekúciu je exekučný titul, v ktorom sa ukladá povinnosť zaplatiť peňažnú sumu, exekúciu možno vykonať

- a) zrážkami zo mzdy a z iných príjmov,
- b) prikázaním pohľadávky,
- c) predajom hnuteľných vecí,
- d) predajom cenných papierov,
- e) predajom nehnuteľnosti,
- f) predajom podniku,
- g) príkazom na zadržanie vodičského preukazu.